

Policy

BESLUTSDATUM: 2018-11-19
BESLUT AV: Direktionen
ANSVARIG AVDELNING: STA/KOM
FÖRVALTNINGSANSVARIG: Ann-Leena Mikiver

Senast granskad: 2018-11-19

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2018-01067

Riksbankens kommunikationspolicy

Kommunikationsmål, syfte och målgrupper

Kommunikation är ett viktigt strategiskt verktyg i Riksbanken. Denna policy ska säkerställa att Riksbankens kommunikation är tydlig och genomtänkt.

Syftet med Riksbankens kommunikation är att förklara hur och varför Riksbanken arbetar med sina två huvuduppdrag – att pengar ska behålla sitt värde och att företag och hushåll ska kunna lita på att det finansiella systemet fungerar väl. Den ska också bidra till kvalitet och effektivitet internt.

Målet med Riksbankens kommunikation är att:

- Ge allmänheten och uppdragsgivaren, riksdagen, möjligheter att förstå, granska och utvärdera Riksbankens arbete.
- Bidra till ett högt förtroende för Riksbankens verksamhet.
- Bidra till förståelse och förutsägbarhet kring penningpolitiken och sprida kunskap om det finansiella systemets stabilitet.
- Ge medarbetarna relevant information så att de kan utföra sitt arbete, känna delaktighet, arbetsglädje och motivation.

Riksdagens ledamöter, finansiella aktörer, myndigheter, forskare, näringsliv, arbetsmarknadens parter, medierna och Riksbankens medarbetare är exempel på viktiga målgrupper. Deras kunskaper och attityder påverkar i stor utsträckning allmänhetens förtroende för Riksbanken. Riksbanken är aktiv internationellt och kommunicerar ofta med andra centralbanker och myndigheter. Därför blir också dessa en betydelsefull målgrupp.

Riksbankens kommunikation – förhållningssätt

I Riksbankens arbete ingår bland annat att besluta om reporäntan, övervaka det finansiella systemet och ge ut sedlar och mynt – det vill säga frågor som påverkar de flesta svenskar på något sätt. Det är därför viktigt att förklara och skapa acceptans för Riksbankens agerande genom en lyhörd och trovärdig kommunikation. Detta bidrar till

ett fortsatt högt förtroende för Riksbanken. Eftersom Riksbanken har en självständig roll är det särskilt viktigt att kommunikationen är öppen så att beslut kan granskas och utvärderas. Öppenheten underlättar även det interna förbättringsarbetet och bidrar till kvalitet och effektivitet i organisationen. Ledorden för Riksbankens kommunikation är *öppen och tydlig*:

- **Öppen.** Information ska vara lättillgänglig såväl internt som externt med de begränsningar som följer av offentlighets- och sekretesslagstiftningen¹. Om möjligt ska kommunikation först ske internt. Om den bedöms vara marknadspåverkande ska den kommuniceras internt och externt samtidigt.
- **Tydlig.** Riksbankens roll och motiv för beslut ska kommuniceras tydligt. Stor vikt ska läggas vid att huvudbudskapen når fram. Riksbankens kommunikation ska vara begriplig, saklig, relevant och väl underbyggd. Riksbanken ska vara lyhörd och använda ett enkelt och tydligt språk anpassat till målgruppernas behov och önskemål.

Särskilt om den penningpolitiska kommunikationen

Kommunikationen är ett viktigt verktyg för att bedriva penningpolitik. Riksbanken ska tydliggöra sitt sätt att resonera så att målgrupperna inte bara förstår utan också kan förutse och agera utifrån de penningpolitiska avvägningarna.

Eftersom den penningpolitiska informationen är marknadspåverkande ska Riksbanken följa en tydlig kommunikationsprocess. På så sätt får samtliga målgrupper likvärdiga möjligheter att informera sig om penningpolitiken. Riksbanken ska därför i god tid informera om tidpunkterna för direktionens ordinarie penningpolitiska sammanträden. I anslutning till dessa ska Riksbanken kommunicera sin syn på det ekonomiska läget i en penningpolitisk rapport. Då ska Riksbankens direktion också ge sin syn på penningpolitiken för de kommande åren. Direktionen kan även fatta penningpolitiska beslut mellan ordinarie möten. När och hur detta ska kommuniceras beslutas i så fall inför varje enskilt tillfälle.

Riksbanken ska normalt kommunicera direktionens beslut dagen efter ett penningpolitiskt sammanträde genom pressmeddelande och en presskonferens. I sådant fall ska Riksbanken, ungefär två veckor efter beslut, publicera ett protokoll som redovisar diskussionen vid sammanträdet. Direktionsledamöterna ska namnges så att det enkelt går att följa hur de argumenterade och röstade. Enligt Riksbankslagen ska Riksbanken även lämna en skriftlig redogörelse för penningpolitiken till riksdagens finansutskott minst två gånger om året.

¹ I tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen finns bestämmelser om meddelarfrihet i förhållande till medier. Yttrandefriheten och meddelarfriheten är en grundval för ett fritt samhällskick och skapar förutsättningar för en god genomlysning och kontroll av Riksbankens verksamhet. Riksbanken omfattas också av offentlighetsprincipen - uppgifter ur en allmän handling ska lämnas ut på förfrågan under förutsättning att de inte är sekretessbelagda och Riksbanken ska ge upplysningar som rör bankens verksamhetsområden.

Särskilt om kommunikation kring finansiell stabilitet

När det gäller finansiell stabilitet är kommunikationen central i arbetet med att såväl förebygga som hantera finansiella kriser. För att målgrupperna ska kunna bilda sig en uppfattning om risker och motståndskraft i det finansiella systemet har Riksbanken till uppgift att kommunicera sin syn på dessa risker både nationellt och internationellt. Riksbanken har också till uppgift att sprida kunskap om nationella och internationella regleringar och ge sin syn på dessa.

Riksbankens direktion ska regelbundet ge sin bedömning av den finansiella stabiliteten i Sverige och lyfta fram viktiga finansiella stabilitetsrisker samt vid behov rekommendera åtgärder för att motverka dessa risker. Riksbanken ska även verka för att finansiella regelverk och tillsyn, såväl i Sverige som internationellt, skapar förutsättningar för ett effektivt och stabilt finansiellt system. På så sätt kan Riksbanken förebygga hot mot den finansiella stabiliteten. Riksbanken ska vara förutsägbar och i god tid meddela när direktionen kommer att ge sin bedömning av den finansiella stabiliteten.

Riksbanken ska så öppet och tydligt som möjligt kommunicera sina bedömningar och analyser av det finansiella systemets stabilitet, så länge informationen inte faller under sekretess.

När det råder oro eller kris i det finansiella systemet bör Riksbanken mer proaktivt kommunicera övergripande bedömningar av den finansiella stabiliteten. Då behöver kommunikationen även i högre utsträckning samordnas med andra myndigheter.

Särskilt om direktionsledamöternas externa kommunikation

Direktionsledamöterna är tillsatta på individuella mandat men fattar beslut kollektivt. Det ställer höga krav på tydlighet när motiven bakom Riksbankens beslut kommuniceras. I sin externa kommunikation ska de därför:

- 1. Kommunicera såväl Riksbankens syn som sina egna ståndpunkter.**
Direktionsledamöterna ska ta gemensamt ansvar för att sprida kunskap om Riksbankens syn, uppgift och verksamhet. Ledamöterna ska även fritt och med hög integritet föra fram sina egna ståndpunkter i den ekonomiska debatten. I perioden mellan direktionsmöte och tills dess att det penningpolitiska protokollet har offentliggjorts är det dock enbart Riksbankens beslut som kommuniceras.
- 2. Inte föregripa sitt eget eller direktionens framtida beslut.**
När det aktuella penningpolitiska protokollet har publicerats kan hela direktionen redogöra för sina personliga avvägningar bakom fattade beslut och prognoser. De kan till exempel kommentera ny statistik och relatera den till den tidigare prognosen samt redogöra för beslutsunderlaget - det vill säga vilka variabler som alltid är viktiga och vilka som kan vara särskilt viktiga vid den aktuella tidpunkten. De ska däremot inte föregripa sitt eget eller direktionens framtida beslut.
- 3. Undvika politiska påtryckningar.** Riksbankens direktion ska vara partipolitiskt obunden. För att värna förtroendet för Riksbanken är det viktigt att

ledamöterna undviker att utsätta sig för politisk påtryckning. Riksbanken och dess direktions ska delta aktivt i den samhällsekonomiska debatten och visa stor öppenhet gentemot viktiga målgrupper samt ge bred tillgång till information.

4. **Eftersträva att delta i externa framträdanden som är öppna för medier**
Direktionsledamöternas externa framträdanden ska normalt vara öppna för medierna. Samtidigt behöver Riksbankens direktions ha möjlighet till dialog med olika målgrupper, även i sammanhang som inte omfattar media.
Direktionsledamöterna ska dock inte ge ny information vid slutna möten.
5. **Avstå från makroekonomiska uttalanden före penningpolitiska beslut.**
Direktionsledamöterna bör sju dagar före ett beslut normalt avstå från offentliga uttalanden och möten med externa parter som berör den makroekonomiska utvecklingen eller penningpolitik. I annat fall måste ledamöten informera övriga ledamöter och kommunikationsenheten.
6. **Sträva efter att uttrycka sig tydligt och kortfattat om sin avvägning.**
De penningpolitiska protokollen är viktiga dokument som ska möjliggöra granskning av direktionsens arbete. De ska återge vad som sagts på mötet. För att underlätta granskningen bör ledamöterna uttrycka sig kortfattat, tydligt och med fokus på sina egen avvägningar.

Ansvar för kommunikation

Intern kommunikation är ett chefsansvar. Den interna kommunikationen ska öka förståelsen och engagemanget för verksamheten internt. Cheferna ska ge sina med-

arbetare den information de behöver i det dagliga arbetet och se till att de är väl informerade om Riksbankens verksamhet. Direktions och cheferna har ansvar för att informera om Riksbankens vision, mål, strategier och ledord.

Medarbetarna har också ett ansvar för att själva hålla sig tillräckligt informerade för att kunna sköta och utveckla sitt arbete. Att dela med sig av kunskaper, idéer och synpunkter är viktigt för den interna kvaliteten och effektiviteten. Det är också viktigt för ett gott arbetsklimat.

Tydlig och öppen extern kommunikation förutsätter god intern samordning. Den externa kommunikationen ska planeras i samarbete med kommunikationsenheten.

Mediekontakter ska alltid tas i samarbete med Riksbankens presstjänst.

I Riksbanken är ansvaret för att svara på frågor från allmänheten decentraliserat. Det innebär att respektive avdelningschef är talesperson i frågor som rör avdelningen medan handläggarna uttalar sig i respektive expertfråga och lämnar faktauppgifter. I övergripande frågor är riksbankschefen, någon annan direktionsledamot, stabschefen eller kommunikationschefen talesperson. Även presschefen eller presstjänsten kan uttala sig. Det är dock bara direktionsens ledamöter som ska kommunicera självständiga slutsatser om penningpolitik och finansiell stabilitet.

I krissituationer är samstämmiga besked särskilt viktiga. Kommunikationschefen ansvarar då för samordningen av kommunikationen tillsammans med Riksbankens krisledning. Kommunikationschefen ansvarar även för att säkerställa samordning med

övriga myndigheters kommunikation.

Kommunikationskanaler och efterlevnad

Riksbanken ska anpassa valet av kommunikationskanal så att relevant information når rätt målgrupper på ett sätt som är anpassat efter deras behov, både vad gäller format, innehåll och språk. Vi ska samtidigt se till att möjliggöra dialog med målgrupperna, i såväl personliga möten som i sociala medier. De penningpolitiska besluten påverkar samhället som helhet och därför ska stor vikt läggas vid att även kommunicera just dessa beslut i olika delar av landet.

Riksbankens viktigaste egna kanal för extern information är www.riksbank.se. Här ska tal, prognoser, analyser, rekommendationer, pressmeddelanden, publikationer och protokoll publiceras. Medierna är också en viktig kanal för vår information.

Den interna kommunikationen förmedlas främst via cheferna och bankens intranät.

Kommunikationschefen ansvarar för att följa upp kommunikationspolicyn löpande. Eventuella avvikelser bör därför diskuteras med kommunikationschefen i förväg.